

Максим В. Корнєєв¹, Ольга В. Григораш², Тетяна Ф. Григораш³

ПІДХІД ДО ФІНАНСУВАННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ОСНОВІ ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті проведено аналіз розподілу видатків Державного бюджету між закладами вищої освіти на основі показників їх освітньої, наукової та міжнародної діяльності. Визначено, що запроваджений підхід сприяє підвищенню рівня прозорості розподілу, дозволяє враховувати результативні показники діяльності закладів освіти, забезпечує встановлення максимального і мінімального розрахункового значення обсягу видатків. Разом із тим, за рахунок показника регіональної підтримки відбувається незначне збільшення розрахункового значення обсягу видатків регіональних закладів. У разі, якщо розрахунковий обсяг видатків перевищує 120% обсягу фінансування 2019 року, надлишок виділяється і направляється на корегування мінімального обсягу фінансування великих закладів вищої освіти та їх відокремлених підрозділів.

Ключові слова: видатки Державного бюджету, вища освіта, формула розподілу, фінансування за результатами діяльності, контингент здобувачів.

Форм. 1. Рис. 1. Табл. 2. Літ. 10.

DOI: 10.32752/1993-6788-2020-1-230-84-92

Maxim V. Korneyev, Olha V. Hryhorash, Tetiana F. Hryhorash

THE APPROACH TO HIGHER EDUCATION FUNDING ON THE BASIS OF PERFORMANCE INDICATORS

The analysis of the allocation of state budget expenditures among higher education institutions on the basis of indicators of their educational, scientific and international activities is done in the article. It is determined that the new approach helps to increase the level of transparency of allocation, allows to take into account the performance indicators of educational institutions, sets the maximum and minimum calculated value of expenditures. At the same time, due to the indicator of regional support the estimated value of expenditures of regional institutions slightly increases. If the calculated amount of expenditures exceeds 120% of the amount of funding in 2019, the extra amount is withdrawn and sent to adjust the minimum amount of funding for HEIs and their separate units.

Keywords: state budget expenditures, higher education, allocation formula, performance funding, contingent of applicants.

Peer-reviewed, approved and placed: 11.08.2020

Постановка проблеми. В умовах обмеженості фінансових ресурсів та одночасного підвищення вимог до якості освітніх послуг система фінансування вищої освіти в Україні потребує змін. До 2020 р. розподіл видатків між закладами вищої освіти (ЗВО) характеризувався низьким рівнем прозорості та обґрунтованості. Очевидно, що система потребувала запровадження об'єктивних критеріїв, які можуть бути покладені в основу розподілу фінансових ресурсів між закладами освіти. З 2020 р. фінансування закладів освіти здійснюється на основі формули розподілу видатків

¹ University of Customs and Finance. Dnipro. Ukraine.

² University of Customs and Finance. Dnipro. Ukraine.

² University of Customs and Finance. Dnipro. Ukraine

Державного бюджету між закладами вищої освіти на основі показників їх освітньої, наукової та міжнародної діяльності. Нова запроваджена система розподілу фінансових ресурсів потребує детального аналізу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Необхідність реформування системи фінансування вищої освіти залишається у фокусі уваги українських науковців протягом тривалого часу. Д. Коваленко, аналізуючи систему організації фінансування вищої освіти, описує одну із чотирьох моделей, що полягає у фінансуванні на основі оцінки результатів роботи та включає такі показники: кількість випускників, кількість здобувачів вищої освіти, кількість викладачів, результати контролю знань, складність напрямів підготовки, кількість науковців, результативність наукових проєктів, кількість захищених дисертацій тощо. Крім очевидних переваг використання такої моделі в Україні, автори наголошують на можливих ризиках вибору «неправильних» критеріїв (наприклад, неврахування новітніх процесів) [1, с. 95]. А. Вербицька розглядає формульний підхід до організації державного фінансування у вигляді державних грантів, заснований на обсягах діяльності та результативності. В основу розрахунку результативних показників покладено кількість здобувачів вищої освіти у попередньому періоді, вартість оренди приміщень, територія, на якій розміщено будівлі, кількість науково-педагогічного персоналу. Найбільше значення відіграє показник вартості підготовки одного здобувача вищої освіти, що визначається як результат фактичних витрат, як усереднене по країні значення або на основі визначеного освітнім стандартом нормативу [2, с. 51]. Застосування системи фінансування вищої освіти за результатами діяльності розглянута у працях Т. Павлової. На практиці використовується дві групи формул: заснований на множенні вартості підготовки одного здобувача на обсяг контингенту, та заснований на конкуренції між закладами (пропозиція мінімальної вартості при відповідному рівні якості) [3, с. 377]. У країнах ЄС модель фінансування за результатами діяльності заснована на формулі, яка містить дві групи показників: витратності (input: кількість здобувачів вищої освіти різних рівнів та програм, кількість викладачів або ж їх співвідношення) та індикатори результату (output: кількість випускників, обсяг позабюджетних надходжень, кількість дослідницьких контрактів, показники цитувань, патентів, працевлаштування випускників, досягнення стратегічних цілей) [4, с. 194]. У Великобританії фінансування базується на щорічних блок-грантах, обсяг яких розподіляється між закладами на основі формули, в основу якої покладено прийом здобувачів вищої освіти, трудомісткість і матеріаломісткість їх навчання та, які розподіляються урядом через відповідні ради [5, с. 122]. І. Каленюк характеризує практику застосування використання різних критеріїв при застосуванні формульного підходу у різних штатах, зокрема, Мен, Массачусетсі, Арізоні, Флориді [6, с. 31–32]. Н. Романовська на основі аналізу міжнародного досвіду пропонує новітній механізм фінансування діяльності установ вищої освіти, заснований на чотирьох блоках: базове фінансування, тобто гарантоване державою фінансування для підтримки поточної спроможності ЗВО; соціальний фонд, за рахунок якого фінансуватиметься виплата стипендій; фонд розвитку (капітальних видатків) та фонд державної

цільової підтримки [7, с. 189]. У публікаціях міститься опис зарубіжної практики застосування критеріїв, на основі яких заклади освіти фінансуються з бюджету. Але у науковій періодиці поки що мало розкритим залишається аналіз розподілу видатків на основі запровадженої формули. Це обумовило актуальність теми дослідження.

Метою дослідження є аналіз розподілу видатків Державного бюджету між закладами вищої освіти на основі формули.

Основні результати дослідження. Особливістю розподілу видатків Державного бюджету між виконавцями державного замовлення на підготовку фахівців, наукових та науково-педагогічних кадрів у закладах вищої освіти та наукових установах був низький рівень його прозорості. У зв'язку з тим, що основним критерієм розподілу була кількість здобувачів освіти, для збереження обсягів фінансування заклади освіти намагалися зберігати наявний контингент бюджетників. З 2020 року розподіл видатків між закладами освіти здійснюється на основі Формули відповідно до Постанови КМУ «Про розподіл видатків державного бюджету між закладами вищої освіти на основі показників їх освітньої, наукової та міжнародної діяльності» від 24 грудня 2019 р. № 1146 [8].

Відповідно до Формули, обсяг фінансування формується трьома блоками:

$$\Phi Di = \Phi DCi + \Phi DPi + Pi,$$

де ΦDCi – обсяг фінансування стабільної діяльності закладу вищої освіти;

ΦDPi – обсяг фінансування, що надається залежно від показників діяльності закладу вищої освіти;

Pi – резерв.

Комплексний показник діяльності закладу вищої освіти державної форми власності розраховується множенням таких складових: розрахунковий контингент здобувачів вищої освіти, які навчаються на умовах державного замовлення; показник масштабу діяльності; показник регіональної підтримки; показник наукової діяльності; показник міжнародного визнання; показник працевлаштування випускників.

Проаналізуємо результати розподілу видатків між закладами освіти на основі формули. У табл. 1 представлено обсяги фінансування ЗВО у грошовому виразі та за питомою вагою, розміщені у порядку зменшення питомої ваги.

За даними таблиці можна визначити регіони-лідери за обсягом фінансування ЗВО: м. Київ (25%), м. Харків (13%), м. Львів (9,3%), Дніпропетровська обл. (7,6%), Одеська обл. (6,5%). Також присутні області, на ЗВО яких припадає менше 5% обсяг фінансування, та такі, які одержують менше 2% видатків. Проведемо групування регіонів за визначеним критерієм. Співставимо обсяги фінансування із розрахунковим контингентом (рис. 1.)

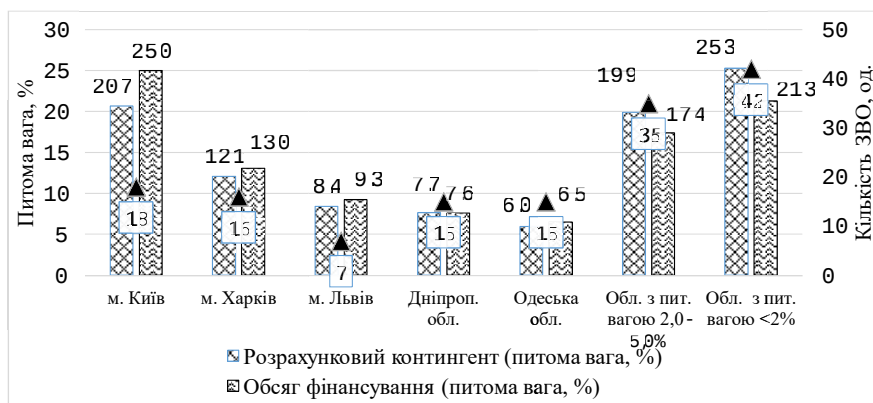
За даними рисунку робимо висновок, що у 2020 р. 41,2% контингенту здобувачів вищої освіти державних ЗВО зосереджено у трьох містах: Києві (20,7% у 18 ЗВО), Харкові (12,1% у 16 ЗВО) та Львові (8,4% у 7 ЗВО). Далі розподіл контингенту за регіонами має таку структуру: Дніпропетровська обл. (7,7% контингенту у 15 ЗВО), Одеська обл. (6,0% у 15 ЗВО).

Таблиця 1. Розподіл фінансування ЗВО у 2020 р. на основі Формули, складено авторами на основі [9]

Регіон	Кількість ЗВО	Розрахунковий контингент		Обсяг фінансування	
		од.	%	млн. грн.	%
м. Київ	18	100237,7	20,7	3 894,5	25,0
м. Харків	16	58667,6	12,1	2 033,0	13,0
м. Львів	7	40769,3	8,4	1 442,8	9,3
Дніпропетровська обл.	15	37173,3	7,7	1 179,6	7,6
Одеська обл.	15	29002,4	6,0	1 009,3	6,5
Запорізька обл.	5	18836,2	3,9	514,5	3,3
Сумська обл.	4	16988,3	3,5	444,2	2,9
Донецька обл.	9	12345,3	2,5	389,9	2,5
Вінницька обл.	5	12619,6	2,6	369,0	2,4
Черкаська обл.	4	13812,7	2,8	349,7	2,2
Миколаївська обл.	4	10687,3	2,2	332,6	2,1
Тернопільська обл.	4	11237,7	2,3	312,2	2,0
Полтавська обл.	4	10423,9	2,1	278,9	1,8
Рівненська обл.	3	9981,9	2,1	275,2	1,8
Волинська обл.	2	10404,1	2,1	254,1	1,6
Івано-Франківська обл.	2	9036,4	1,9	248,7	1,6
Чернігівська обл.	4	7753,2	1,6	240,9	1,5
Закарпатська обл.	3	8727,4	1,8	230,0	1,5
Хмельницька обл.	3	8981,9	1,9	235,1	1,5
Житомирська обл.	3	9573,9	2,0	205,5	1,3
Кіровоградська обл.	3	6896,9	1,4	242,7	1,6
Херсонська обл.	4	7751,9	1,6	221,2	1,4
Луганська обл.	3	9095,6	1,9	241,7	1,6
Київська обл.	2	8050,9	1,7	180,6	1,2
Чернівецька обл.	2	7534,4	1,6	184,3	1,2
Львівська обл.	2	5314,9	1,1	175,3	1,1
Харківська обл.	2	3071,6	0,6	99,1	0,6
Всього	148	484 976	100,0	15 584,5	100

Також наявні 7 областей, де питома вага загального контингенту становить від 2% до 3% (Запорізька, Сумська, Донецька, Вінницька, Черкаська, Миколаївська, Тернопільська), тут у 35 ЗВО здобувають освіту 17,4% контингенту. У ряді областей (Полтавська, Рівненська, Волинська, Івано-Франківська, Чернігівська, Закарпатська, Хмельницька, Житомирська, Кіровоградська, Херсонська, Луганська, Київська, Чернівецька, Львівська, Харківська) навчається 25,3% здобувачів вищої освіти у 42 ЗВО. Це є підтвердженням тези про концентрацію контингенту здобувачів освіти у трьох основних містах: Києві, Харкові та Львові.

При цьому питома вага обсягу фінансування розподіляється непропорційно контингенту: на 20,7% загального контингенту здобувачів освіти у м. Києві припадає 25,0% загального обсягу фінансових ресурсів, 12,1% контингенту м. Харків отримують 13% бюджетних коштів, 8,4% контингенту у Львові мають 9,3% фінансування.

Рис. 1. Структура фінансування ЗВО та розрахункового контингенту у розрізі регіонів у 2020 р. відповідно до Формули розподілу, розраховано авторами за даними [9]

Як відомо, у 2020 році у формулі розподілу видатків між ЗВО обсяг фінансування стабільної діяльності закладено у розмірі 80% від обсягу фінансування 2019 року (крім тимчасово переміщених закладів вищої освіти і закладів вищої освіти, розташованих на території Луганської та Донецької областей, де було встановлено на 0,1 більше), тож, основним важелем впливу ЗВО на обсяг видатків був обсяг фінансування, що надається залежно від показників діяльності. У разі, якщо сума обсягів фінансування стабільної діяльності та залежно від показників діяльності не становила 95% обсягу фінансування 2019 року, обсяг корегувався: заклад освіти «дотувався». Якщо ж сума обсягів фінансування стабільної діяльності та залежно від показників діяльності перевищувала 120%, обсяг фінансування також корегувався: із суми вилучалися «надлишки».

З урахуванням особливостей застосування формули розподілу фінансування між ЗВО розглянемо показники корегування обсягу внаслідок застосування максимального рівня фінансування освітньої діяльності ЗВО на 2020 рік (120%) та мінімального рівня (95%) у розрізі регіонів (табл. 2).

Аналіз даних табл. 2 показав, що сума фінансування, яке надається ЗВО за результатами діяльності, становить 3 672,2 млн. грн. (23,6% загального обсягу фінансування), при цьому 26,6 млн. грн. (0,17%) вилучається у закладів для непервищення максимального рівня 120%, і 64,5 млн. грн. (0,41%) додається закладам для забезпечення 95% рівня 2019 року. У розрізі регіонів відмічаємо, що на ЗВО м. Києва припадає 25,0% обсягу фінансування, 22,4% з них надають за результатами діяльності ЗВО. Жоден із 18 ЗВО, на які розподілялося фінансування, не перевищили межу 120%, при цьому три заклади потребували додаткового фінансування для досягнення 95%, отримавши 24,8 млн. грн. (Державний університет інфраструктури та технологій, Державний університет телекомунікацій, Київський

національний університет культури і мистецтв – 23,5 млн. грн.). Подібна ситуація характерна і для ЗВО м. Харкова. Із 2 033,0 млн. грн. 479,0 надано закладам за результатами діяльності, в тому числі 4 із 16 ЗВО потребували корегування у бік збільшення, отже, додатково отримали 11,1 млн. грн. Жоден ЗВО не досяг 120% рівня. Із 7 ЗВО м. Львова лише 1 заклад потребував додаткового фінансування в обсязі 0,8 млн. грн., заклади не перевищили позначки 120%.

Таблиця 2. Корегування обсягів фінансування у 2020 році у розрізі регіонів, розраховано авторами за даними [9]

Регіон	Обсяг фін-ня, млн. грн.	В тому числі:							
		стабільної діяльності		залежно від показників діяльності		корегування макс. рівня (120%)		корегування мін. рівня (95%)	
		млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%
м. Київ	3 894,5	2 996,6	76,9	873,1	22,4	0,0	0,0	24,8	0,6
м. Харків	2 033,0	1 542,9	75,9	479,0	23,6	0,0	0,0	11,1	0,5
м. Львів	1 442,8	1 057,5	73,3	384,5	26,6	0,0	0,0	0,8	0,1
Дніпропетровська обл.	1 179,6	895,0	75,9	279,9	23,7	0,0	0,0	4,7	0,4
Одеська обл.	1 009,3	817,2	81,0	181,3	18,0	0,0	0,0	10,8	1,1
Обл. з пит. вагою 2,0-3,0%	2 712,1	2 054,6	75,8	671,7	24,8	-14,6	-0,5	0,4	0,0
Обл. з пит. вагою <2%	3 313,1	2 510,6	75,8	802,8	24,2	-12,0	-0,363	11,8	0,357
Всього	15 584,5	11 874,4	76,2	3 672,2	23,6	-26,6	-0,2	64,5	0,4

Дніпропетровська та Одеська області також виявилися дотаційними, причому 6 ЗВО Одещини одержали допомогу у розмірі 10,8 млн. грн., тобто 6% всього обсягу фінансування, що надається залежно від показників діяльності ЗВО.

Стосовно областей, питома вага фінансування яких коливається у межах від 2% до 3% слід зазначити наступне. Серед 35 ЗВО, що увійшли у цю групу, лише один ЗВО виявився дотаційним (0,36 млн. грн.) і три ЗВО показали результат вище 120% (Сумський державний університет – 13,1 млн. грн., Національний університет "Запорізька політехніка" – 1,1 млн. грн. та Сумський національний аграрний університет – 0,37 млн. грн.). Очевидно, що на основі застосування Формули із сум фінансування ЗВО зазначених областей більше вилучають, ніж додають.

Аналогічна ситуація із ЗВО, які формують групу областей із питомою вагою фінансування менше 2%: із 42 ЗВО такими, що потребували корегування у бік збільшення до 95% були 6 ЗВО, які отримали додатково 11,8 млн. грн. (у т. ч. відокремлений структурний підрозділ Льотна академія Національного авіаційного університету – 9,4 млн. грн.), 3 ЗВО показали високі результати діяльності, що дозволило скорегувати перевищення на суму

12,04 млн. грн. ЗВО зазначених областей є цілком фінансово спроможними за винятком кількох, які потребували додаткового фінансування.

Таким чином, можна стверджувати, що розподіл фінансування між ЗВО на основі Формули у 2020 році сприяв ситуації, коли у трьох містах (Київ, Харків, Львів) та двох областях (Дніпропетровській та Одеській) було зосереджено 61,3% загального обсягу фінансування (9,6 млрд. грн.), при цьому зазначені регіони отримали додаткове фінансування для досягнення рівня 95% видатків 2019 року на загальну суму 52,3 млн. грн., жоден із 71 ЗВО не мав перевищення 120% рівня видатків 2019 року. Області, де у 77 ЗВО навчається 45,2% контингенту і які отримують 38,7% загального обсягу фінансування, дотаційними є 6 ЗВО, але сума їх додаткового фінансування (11,8 млн. грн.) була меншою, ніж сума, яка вилучена в результаті корегування до 120% (12,6 млн. грн.). Загальна сума вилучення із областей, які мають менше 5% загального фінансування, розрахована із застосуванням Формули, – 26,6 млн. грн. при сумі дотацій 12,2 млн. грн., для порівняння сума дотацій ЗВО міст Києва, Харкова і Львова становить 36,8 млн. грн.

Слід відзначити, що у 2020 р. із 148 ЗВО, між якими відбувався розподіл фінансування, 12 ЗВО були відокремленими структурними підрозділами. Для 8 із зазначених ЗВО сума фінансування була скорегована у бік збільшення для досягнення 95% рівня 2019 року в загальному обсязі 12,1 млн. грн. (Ужгородський торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, Одеський торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, Чернівецький торговельно - економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, Криворізький економічний інститут Державного вищого навчального закладу "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана", Харківський торговельно - економічний інститут Київського національного торговельно - економічного університету, Відокремлений підрозділ Національного університету біоресурсів і природокористування України "Ніжинський агротехнічний інститут", Вінницький торговельно - економічний інститут Київського національного торговельно - економічного університету, Льотна академія Національного авіаційного університету).

Висновки та перспективи подальших досліджень. Проведений аналіз обсягів фінансування, передбачений Міністерству освіти і науки України Законом України «Про Державний бюджет на 2020 рік», між закладами вищої освіти державної форми власності для підготовки здобувачів вищої освіти на умовах державного замовлення за рахунок видатків споживання загального фонду державного бюджету в 2020 році за бюджетною програмою КПК 2201160 «Підготовка кадрів закладами вищої освіти та забезпечення діяльності їх баз практики» показав, що об'єктивність такого розподілу у 2020 році є дискусійною. З одного боку, наявність складової показника регіональної підтримки забезпечила незначне збільшення розрахункового значення обсягу видатків регіональних ЗВО, з іншого боку, встановлення коридорів для розрахунку обсягів видатків у відношенні до попереднього року, сприяло вилученню «надлишкових» коштів і передачу їх столичним ЗВО. Отже, у 2020

р. формула спрацювала як механізм підтримки крупних ЗВО за рахунок невеликих регіональних. Передбачається перегляд Формули та її доопрацювання. Удосконалення може здійснюватися у напрямі врахування регіональних аспектів розвитку вищої освіти.

1. Коваленко І. Д. Перспективні інструменти фінансування розвитку системи вищої освіти. Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту. 2016. № 1-2. С. 90-98.
2. Вербицька А. В. Фінансування вищої освіти країн ЄС: стратегічні пріоритети державної політики. Держава та регіони. 2016. №2 (54). С. 49-54.
3. Павлова Т. В. Досвід фінансування системи освіти у зарубіжних країнах. Вісник соціально-економічних досліджень. 2014. №40. С. 373-380.
4. Константюк Н. І. У пошуках ефективної моделі фінансування університетів. Сучасні соціально-економічні проблеми теорії та практики економічних систем: колективна монографія. Тернопіль: ФОП Осадца Ю. В. 2016. С. 192-202.
5. Кладченко М. Фінансове забезпечення вищих навчальних закладів: Досвід Швейцарії та Великобританії. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2017. №4. С. 116-129.
6. Каленюк І. С. Напрями трансформації механізмів фінансування освіти в сучасному світі. Демографія та соціальна економіка. 2017. № 1 (29). С. 24-36.
7. Романовська Н. І. Механізми фінансування розвитку системи вищої освіти. Науковий погляд: економіка та управління. 2017. № 2 (58). С. 179-190.
8. Про розподіл видатків державного бюджету між закладами вищої освіти на основі показників їх освітньої, наукової та міжнародної діяльності: Постанова Кабінету Міністрів України 24.12.2019 № 1146. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1146-2019-%D0%BF%ED20210714#Text>.
9. Результати моделювання формули розподілу видатків за статтею "Підготовка кадрів ЗВО та забезпечення діяльності їх баз практики". Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/rozpodil-koshtiv-z-derzhavnogo-byudzhetu-mizh-zakladami-vishoyi-osviti-u-2020>.
10. Видатки за програмною класифікацією видатків та кредитування державного бюджету. Державна казначейська служба України. URL: <https://www.treasury.gov.ua>

1. Kovalenko I.D. (2016) Perspektivni instrumenty finansuvannia rozvytku systemy vyshchoi osvity [Tools for funding the development of the higher education system]. Naukovyi visnyk Natsionalnoi akademii statystyky, obliku ta audytu. №1–2. p. 90–98.
2. Verbitska A. V. (2016) Finansuvannia vyshchoi osvity krain YeS: stratehichni priorytety derzhavnoi polityky [Higher education funding in EU countries: strategic priorities of public policy]. Derzhava ta rehiony. №2 (54). p. 49–54.
3. Pavlova T. V. (2014) Dosvid finansuvannia systemy osvity u zarubizhnykh krainakh [Experience in funding the education system in foreign countries]. Visnyk sotsialno-ekonomichnykh doslidzhen. №40. p. 373-380.
4. Konstantiuk N. I. (2016) U poshukakh efektyvnoi modeli finansuvannia universytetiv. [In search of an effective model of university funding]. Suchasni sotsialno–ekonomichni problemy teorii ta praktyky rozvytku ekonomichnykh system: kolektyvna monohrafiia. Ternopil: FOP Osadtsa Yu. V. p. 192-202.
5. Kladchenko M. (2017) Finansove zabezpechennia vyshchykh navchalnykh zakladiv: Dosvid Shveitsarii ta Velykobrytanii [Financial support of higher education institutions: The experience of Switzerland and the United Kingdom]. Zovnishnia torhivlia: ekonomika, finansy, pravo. №4. p. 116–129.
6. Kaleniuk I. S. (2017) Napriamy transformatsii mekhanizmv finansuvannia osvity v suchasnomu sviti [Directions of transformation of mechanisms of education funding in the modern world]. Demohrafiia ta sotsialna ekonomika. № 1 (29). p. 24–36.
7. Romanovska N. I. (2017). Mekhanizmy finansuvannia rozvytku systemy vyshchoi osvity [Mechanisms for financing the development of the higher education system]. Naukovyi pohliad: ekonomika ta upravlinnia. № 2 (58). p. 179–190.
8. Cabinet of Ministers of Ukraine (2019), Postanova 'Pro rozpodil vydatkiv derzhavnoho biudzhetu mizh zakladamy vyshchoi osvity na osnovi pokaznykiv yikh osvitnoi, naukovoї ta mizhnarodnoi diialnos-

ti' [The order 'On the allocation of state budget expenditures between higher education institutions on the basis of indicators of their educational, scientific and international activities'], available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/191-2020-%D0%BF#Text>.

9. The official site of Ministry of Education and Science of Ukraine (2020), "The results of the modeling of the formula for the formulation of the forms for the article "Training of personnel of the HEIs and the safety of the efficiency of their bases of practice", available at: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/rozpodil-koshtiv-z-derzhavnogo-byudzhetu-mizh-zakladami-vishoyi-osviti-u-2020>.

10. The official site of State Treasury Service in Ukraine (2020), "Expenditures on the program classification of expenditures and lending to the state budget", available at: <http://www.treasury.gov.ua/>.